

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2

Sreda, 5. junij 2019 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtrega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A					Del B		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapишite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

M 1 9 1 5 6 1 1 2 0 2

Konceptni list

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A**1. naloga: Sakralna arhitektura 17. in 18. stoletja**

- 1.1. Stavba na slikah 1.1 in 1.1a je nastala v 16. stoletju, vendar jo zaradi njenega vpliva na nadaljnjo arhitekturo postavljamo v umetnostno obdobje 17. stoletja.

Navedite umetnostno obdobje, ki mu pripada, in poimenujte spomenik (ime, kraj).

Obdobje: _____ (1)

Spomenik (ime, kraj): _____ (1)
(2 točki)

- 1.2. Vpliv stavbe na slikah 1.1 in 1.1a je predvsem v njeni tlorisni zasnovi. Poimenujte tak tloris in opišite dve njegovi značilnosti.

Tloris: _____ (1)

Značilnosti: _____

_____ (2)
(3 točke)

- 1.3. Arhitekturni ideal v tem času še vedno predstavljajo tlorisne zasnove, razvidne iz stavbe na sliki 1.2a.

Na katerem geometrijskem liku temelji ta tloris?

_____ (1 točka)

- 1.4. S pomočjo slik 1.2 in 1.3 opredelite tri značilnosti oblikovanja zunanjosti cerkva tega obdobja.

_____ (3 točke)

M 1 9 1 5 6 1 1 2 0 7

- 1.5. V tem umetnostnem obdobju nastane veliko monumentalnih arhitekturnih zasnov tudi zunaj večjih mestnih središč. To je značilno tudi za slovenski prostor, kar kažeta primera na slikah 1.3, 1.3a in 1.3b ter 1.4. Kakšen je bil običajno namen teh cerkva? Poimenujte enega od primerov na slikah.

Namen: _____

(1)

Ime: _____

(1)
(2 točki)

- 1.6. Kako imenujemo poslikavo, ki oblikuje takšne scenografsko učinkujuče ambiente, kakršna sta na slikah 1.3a in 1.4? Razložite jo.

Tip poslikave: _____

(1)

Razlaga: _____

(1)
(2 točki)

- 1.7. Naštejte dve vrsti cerkvene opreme, razvidni iz notranjščine na slikah 1.3a in 1.4.

(2 točki)

2. naloga: Elegantno življenje aristokracije

- 2.1. Predstavljeni spomeniki na slikah od 2.1 do 2.6 pripadajo trem različnim umetnostnim obdobjem. Imenujte ta tri obdobja.

(3 točke)

- 2.2. Interier na sliki 2.1 je reprezentančna dvorana v slavnem baročnem dvorcu. Poimenujte dvorec, njegovega naročnika in razložite, zakaj to arhitekturo označujemo za celostno umetnino.

Dvorec: _____ (1)

Naročnik: _____ (1)

Razlaga: _____

(1)
(3 točke)

- 2.3. Nekateri umetniki so službovali tudi na dvoru. Ob slikah 2.2 in 2.3 poimenujte oba slikarja in za eno od del navedite, kdo je upodobljen.

Slika 2.2 – slikar: _____ (1)

Slika 2.3 – slikar: _____ (1)

Upodobitev: _____

(1)
(3 točke)

- 2.4. Angleški slikar William Hogarth je v ciklu slik *Poroka po modi* predstavil življenje plemstva (na sliki 2.4). Kaj je sporočilo teh upodobitev?

(2 točki)

- 2.5. Igriva upodobitev dekleta na sliki 2.5 izraža lahkotnost zabav aristokracije. Navedite, kaj je osrednja tema tega slikarstva, in razložite vsebino upodobitve.

Osrednja tema: _____ (1)

Vsebina: _____

(1)
(2 točki)

- 2.6. Privilegirano življenje aristokracije so prekinili dramatični dogodki ob koncu 18. stoletja. Takrat je nastala slika 2.6. Navedite, s katerim zgodovinskim dogodkom je povezana in kaj predstavlja.

Zgodovinski dogodek: _____ (1)

Vsebina: _____

(1)
(2 točki)

3. naloga: Umetnost 19. stoletja na Slovenskem

- 3.1. Ob dvorcu Dol pri Ljubljani so uredili razkošen park, ki so ga imenovali »kranjski Versailles«. V njem so postavili dva paviljona. Navedite, kateremu umetnostnemu slogu pripadata in katera značilnost ju slogovno opredeljuje (slika 3.1).

Slog: _____ (1)

Značilnost: _____
_____ (1)
(2 točki)

- 3.2. Prvo polovico 19. stoletja je zaznamovala tudi nova samozavest meščanstva, ki se je kazala v naročanju modnih portretov (slika 3.2). Kako slogovno imenujemo takšen portret?

Naštejte dve njegovi značilnosti.

(1)

(2)
(3 točke)

- 3.3. Zapišite, kdo je portretiranka na sliki 3.2 in zakaj je pomembna.

(2 točki)

- 3.4. Likovno delo na sliki 3.3 je nastalo v odvisnosti od razvoja tehnike, zlasti optike in fotografije v 19. stoletju. Kako imenujemo take široke krajinske poglede?

(1)

M 1 9 1 5 6 1 1 2 1 1

V kateri značilnosti se kaže odvisnost oziroma podobnost z razvojem tehnike oziroma fotografije?

(1)

Zakaj to delo kljub temu uvrščamo v romantiko?

(1)
(3 točke)

3.5. V 19. stoletju se pojavijo tudi prvi javni spomeniki, ki so povezani s prebujanjem narodne zavesti. Kdo je avtor javnega spomenika na sliki 3.4?

(1)

Zapišite, komu Slovenci najpogosteje postavljamo javne spomenike.

(1)
(2 točki)

3.6. Konec 19. stoletja je deželna uprava prešla v slovenske roke. V tem času je nastalo kar nekaj javnih stavb v Ljubljani, kakršne so Deželno gledališče, Narodni dom, Narodni muzej. Kako imenujemo slog, v katerem je nastala stavba na sliki 3.5, in kakšno funkcijo ima danes?

Slog: _____

Funkcija: _____

(1 točka)

3.7. Kateri dramatični dogodek je konec 19. stoletja spodbudil prenovo Ljubljane v povsem novem, modernem slogu?

(1)

Kako imenujemo ta novi slog?

(1)
(2 točki)

4. naloga: Modernizem v kiparstvu

4.1. Avtor del na slikah 4.1 in 4.2 je s svojimi kiparskimi prijemi pomembno vplival na kiparstvo 20. stoletja. Poimenujte kiparja in navedite dva kiparska likovna prijema, s katerima se je odmaknil od akademske umetnosti.

Kipar: _____
(1)

Kiparska likovna prijema: _____

(2)

V svojem likovnem izrazu se je kipar naslonil na renesančno tradicijo. Napišite ime njegovega vzornika in poimenujte kiparski izraz, ki ga je umetnik prevzel od predhodnika.

Vzornik: _____
(1)

Izraz: _____
(1)
(5 točk)

4.2. Kaj predstavlja kipa na slikah 4.3 in 4.4?

Slika 4.3: _____
(1)

Slika 4.4: _____
(1)
(2 točki)

4.3. S pomočjo kipov na slikah 4.2 in 4.3 navedite po dve značilnosti predstavljenega motiva.

Slika 4.2: _____

(2)

Slika 4.3: _____

2)
(4 točke)

4.4. Predstavljeno delo na sliki 4.4 abstrahira motiv. Razložite pojmom abstrahiranje.

(1 točka)

4.5. Kiparska dela na slikah 4.4, 4.5 in 4.6 so dela slovenskih avtorjev. Poimenujte enega izmed njih.

(1)

Kdaj so ustvarjali?

(1)

Kje so razstavljena ta dela?

(1)
(3 točke)

5. naloga: Predmeti moderne umetnosti

- 5.1. Na začetku 20. stoletja so se pojavila različna gibanja umetnikov, ki so jih združevale skupne ideje, zaradi katerih so eksperimentirali. Navedite skupno ime za takšna gibanja.

Zakaj so iskali nove načine ustvarjalnega izražanja?

(1)

(1)
(2 točki)

- 5.2. Katero izmed smeri razberete iz dela na sliki 5.1? Kdo je avtor, ki je uveljavil to smer?

Smer: _____ (1)

- 5.3. Umetnik dela na sliki 5.1 je začel vnašati v svoja dela vsakodnevno stvarnost z vključevanjem uporabnih predmetov v sliko. Navedite, kaj je vključil v delo na sliki 5.1 in s katero novo tehniko ta način uveljavlji v umetnosti.

Vključeni predmet: _____ (1)

Tehnika: _____ (1)
(2 točki)

- 5.4. Marcel Duchamp je naključno najdene predmete (*objet trouvé*) razstavljal kot umetnine v galeriji. Kako imenujemo takšno umetniško delo in katero idejo razglaša ta umetniška poteza (slika 5.2.)?

Vrsta umetniškega dela: _____ (1)

Ideja: _____

5.5. Na sliki 5.3 je stol, ki je še danes v prodaji. Oblikoval ga je Marcel Breuer v 30. letih 20. stoletja.

Katera šola se je še posebno zavzemala za celostno oblikovanje vseh vrst umetnosti ter premostitev razlik med umetnostjo in industrijo?

(1)

Navedite, na čem je temeljila njihova oblikovalska zasnova uporabnih predmetov.

(1)
(2 točki)

5.6. Katera izmed smeri umetnosti postavi v ospredje predmete množične potrošnje in umetnost povezuje z oglaševanjem (slika 5.4)? Kdo je glavni predstavnik te smeri?

Smer: _____

(1)

Predstavnik: _____

(1)

Izdelava dela na sliki 5.4 prav tako spominja na serijsko proizvodnjo in jo omogoča s ponavljajočimi se odtisi.

Kako imenujemo tehniko, ki omogoča več odtisov in je uporabljen za sliko 5.4?

(1)
(3 točke)

5.7. Na lepoto uporabnih predmetov je opozarjala tudi slovenska umetniška skupina OHO.

Kako imenujemo postavitev, razvidno na sliki 5.5, in kaj jo oblikovno opredeljuje?

Postavitev: _____

(1)

Oblikovna opredelitev: _____

(1)
(2 točki)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si umetniško delo na sliki 6.1 in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedete okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 6.1 s tistim na sliki 6.2 glede vsebine, vplive na njegov nastanek in na kasnejše slikarje. Poudarite podobnosti in/ali razlike. (8 točk)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedete okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na obliko in vsebino dela. Poudarite podobnosti in/ali razlike. (8 točk)
5. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite tako, da:

1. Zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedete okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na obliko in vsebino. Poudarite podobnosti in/ali razlike. (8 točk)
5. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjate tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, napisanem v vprašanjih. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Dolgo naj bo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

19/36

Številka izbrane naloge: _____

M 1 9 1 5 6 1 1 2 2 0

M 1 9 1 5 6 1 1 2 2 1

21/36

Viri slik v barvni prilogi (k Izpitni poli 2)

- Sliki 1.1 in 1.1a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997.
- Sliki 1.2 in 1.2a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997.
- Sliki 1.3 in 1.3b: N. Šumi, Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana 1992.
- Slika 1.3a: <https://bit.ly/2LbwVia>. Pridobljeno: 1. 12. 2016.
- Slika 1.4: N. Šumi, Po poti baročnih spomenikov Slovenije, Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, Ljubljana 1992.
- Slika 2.1: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/>. Pridobljeno: 23. 11. 2016.
- Slika 2.2: R. G. Tansey idr., Gardner's Art through the Ages, Harcourt Brace College Publishers, 1996, 10. izdaja.
- Slika 2.3: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/99/>. Pridobljeno: 23. 11. 2016.
- Slika 2.4: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004.
- Slika 2.5: R. G. Tansey idr., Gardner's Art through the Ages, Harcourt Brace College Publishers, 1996, 10. izdaja.
- Slika 2.6: R. G. Tansey idr., Gardner's Art through the Ages, Harcourt Brace College Publishers, 1996, 10. izdaja.
- Slika 3.1: http://www.panoramio.com/photo_explorer#view=photo&position=1093&with_photoid=50053190&order=date_desc&user=1547274. Pridobljeno: 15. 10. 2012.
- Slika 3.2: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana 1998.
- Slika 3.3: B. Jaki, Narodna galerija, Vodnik po stalni zbirki, Narodna galerija, Ljubljana 1998.
- Slika 3.4: https://img.rtslo.si/_up/upload/2013/05/29/64998128_stock-79-of-142.jpg. Pridobljeno: 22. 11. 2016.
- Slika 3.5: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 4.1: J. Schultze, Devetnajsto stoletje, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana 1971.
- Slika 4.2: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London 1997.
- Slika 4.3: več avtorjev, Vrhunci likovne umetnosti, Cankarjeva založba, Ljubljana 1994.
- Slika 4.4: <http://zbirke.mg-lj.si/artwork/?id=1375>. Pridobljeno: 22. 11. 2016.
- Slika 4.5: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 4.6: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 5.1: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004.
- Slika 5.2: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana 1993.
- Slika 5.3: <http://pinterest.com/BlueVelvet77/>. Pridobljeno 15. 10. 2012.
- Slika 5.4: R. Cumming, Art, Dorling Kindersley Limited, London 2005.
- Slika 5.5: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana 1998.
- Slika 6.1: <http://thepinesofrome.blogspot.si/p/>. Pridobljeno: 22. 11. 2016.
- Slika 6.2: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d8/.jpg>. Pridobljeno: 6. 2. 2015.
- Slika 7.1: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting. An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton 2004.
- Slika 7.2: http://cv.uoc.edu/~04_999_01_u07/percepcions/. Pridobljeno: 25. 2. 2014.
- Slika 8.1: R. Dickins, The Usbourne Introduction to Modern Art, Usborne Publishing, London 2004.
- Slika 8.2: več avtorjev, Likovna umetnost, velika ilustrirana enciklopedija, Mladinska knjiga, Ljubljana 2012.

Prazna stran

Prazna stran

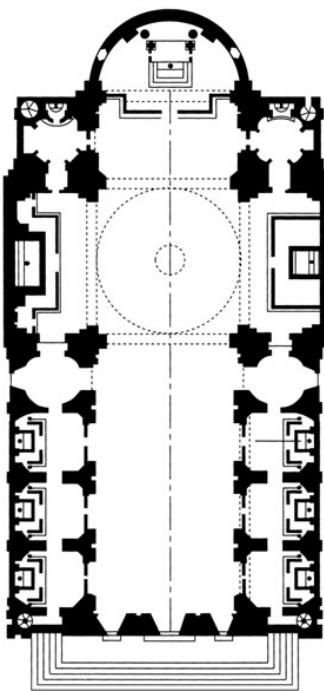
M 1 9 1 5 6 1 1 2 2 5

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

1. naloga: Sakralna arhitektura 17. in 18. stoletja

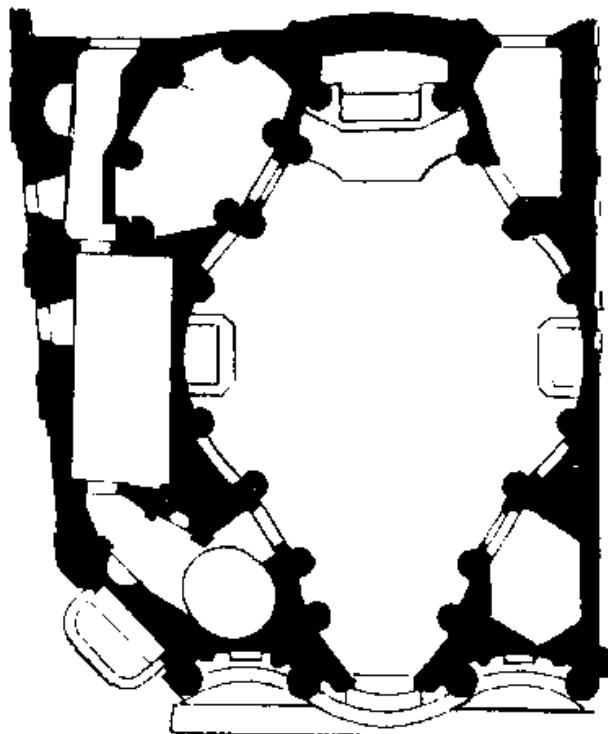
Slika 1.1

Slika 1.1a

Slika 1.2

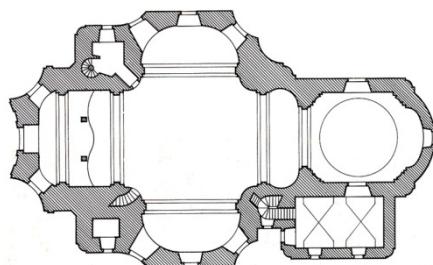
Slika 1.2a

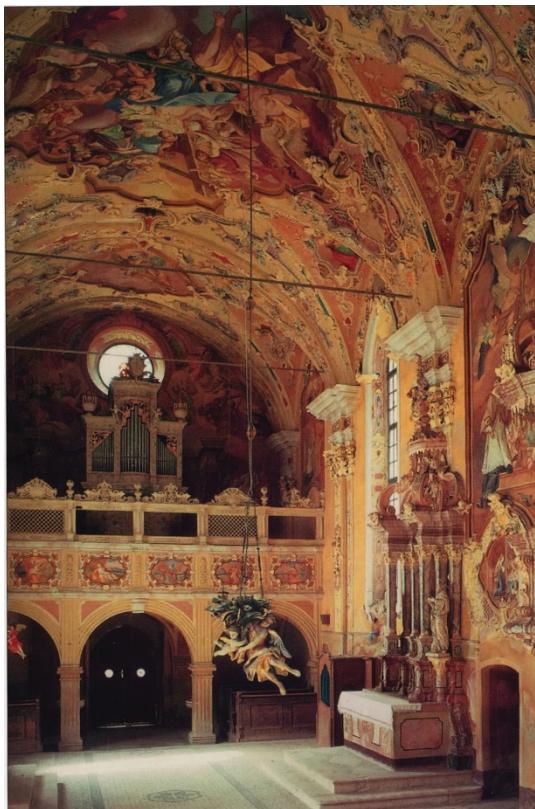
Slika 1.3

Slika 1.3a

Slika 1.3b

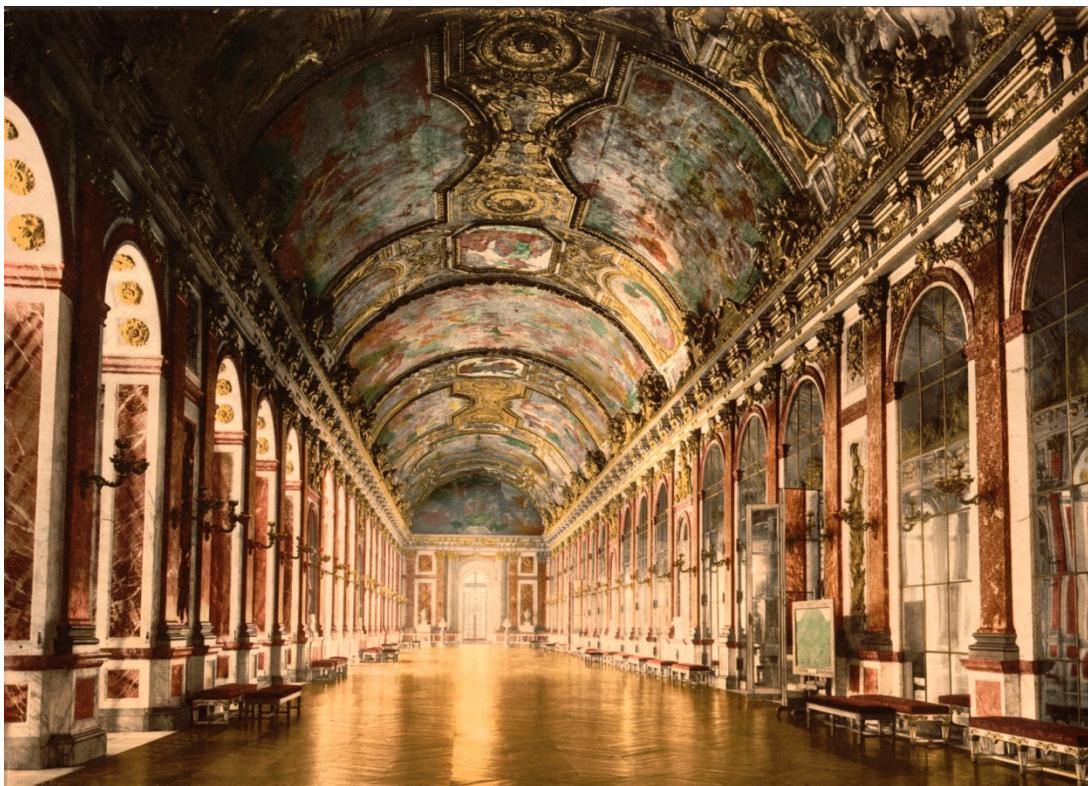
Slika 1.4

M 1 9 1 5 6 1 1 2 2 7

27/36

2. naloga: Elegantno življenje aristokracije

Slika 2.1

Slika 2.2

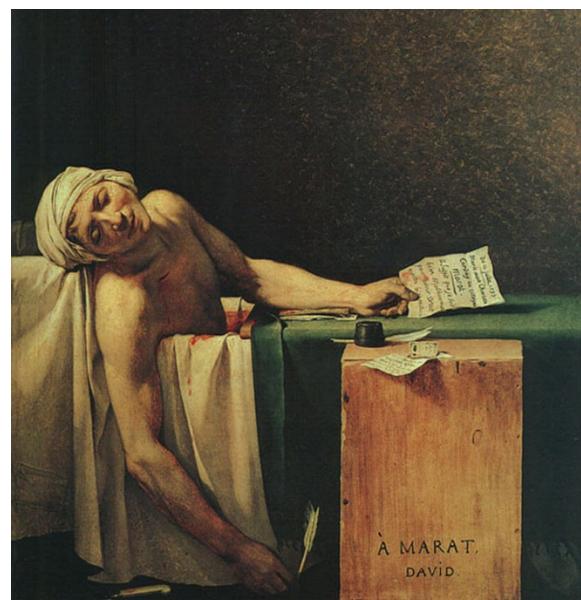
Slika 2.3

Slika 2.4

Slika 2.5

Slika 2.6

M 1 9 1 5 6 1 1 2 2 9

29/36

3. naloga: Umetnost 19. stoletja na Slovenskem

Slika 3.1

Slika 3.2

Slika 3.3

Slika 3.4

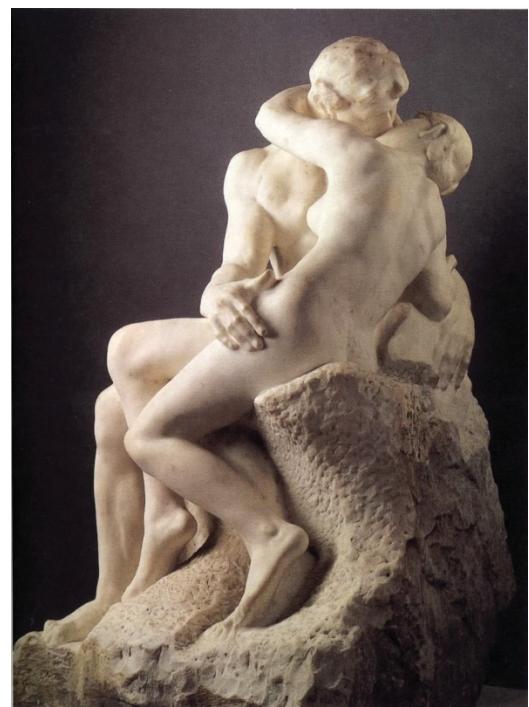

Slika 3.5

4. naloga: Modernizem v kiparstvu

Slika 4.1

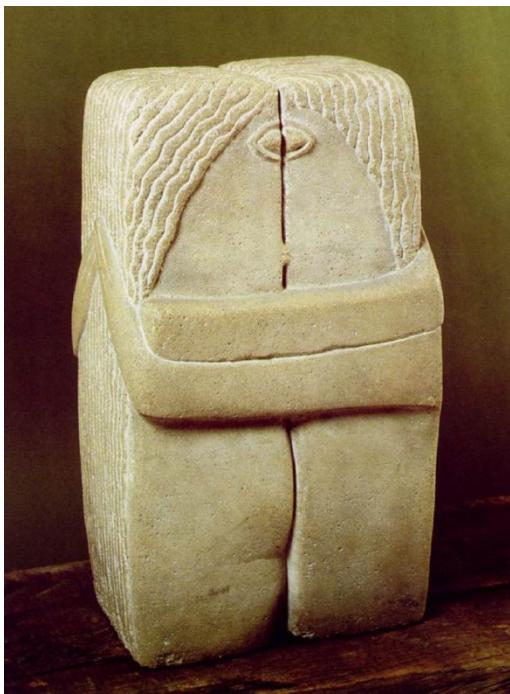

Slika 4.2

M 1 9 1 5 6 1 1 2 3 1

31/36

Slika 4.3

Slika 4.4

Slika 4.5

Slika 4.6

5. naloga: Predmeti moderne umetnosti

Slika 5.1

Slika 5.2

Slika 5.3

Slika 5.4

M 1 9 1 5 6 1 1 2 3 3

33/36

Slika 5.5

6. naloga

Slika 6.1

Slika 6.2

M 1 9 1 5 6 1 1 2 3 5

35/36

7. naloga

Slika 7.1

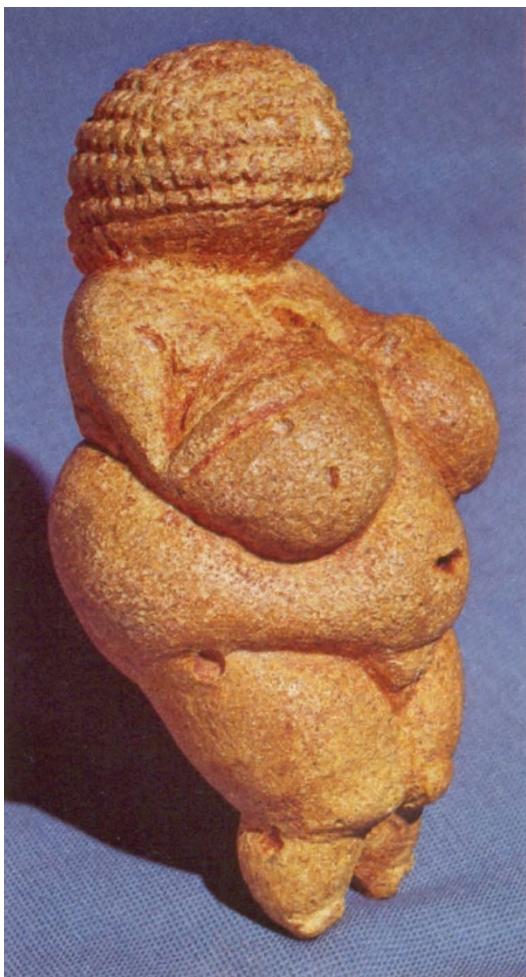
Slika 7.2

8. naloga

Slika 8.1

Slika 8.2